

Escriptors i preservatius

Resulta que tot aquest mes de novembre l'he dedicat a la pràctica d'un curiós ofici provisional que es diu "escriptor del mes". L'ofici consisteix, precisament, a "fer d'escriptor", és a dir a passejar-se amunt i avall, presentar-se allà on toca segons el full de campanya, i representar el paper de personatge—petit personatge— de les lletres. Llavors vénen els periodistes i et pregunten si té algun sentit això de l'escriptor del mes, i els dius que sí, per bona educació, per respecte a la institució que t'ha llogat, i perquè és veritat: quan hauran passat dos o tres anys i més de dues dotzenes d'escriptors rodant per viles i ciutats, fent centenars d'entrevistes per ràdio, premsa i televisió, i presentant-se davant d'auditoris diversos centenars de vegades, d'alguna cosa haurà servit, tot plegat. Segurament perquè una petita part de la població—estudiants, oients, lectors i públic de programes culturals—tinga una mica més de fe en la literatura, qui sap. O perquè en tinga menys, si és que pensaven que els escriptors érem personatges amb una aura especial, i quan ens veuen en carn i os comproven que no: que som més o menys lletjos, més o menys avorrits i més o menys atractius, segons cadascú, i aproximadament en les mateixes proporcions que la població general.

Quant a la glòria i els honors que aquest ofici mensual proporciona, la cosa és molt irregular. Igual pots fer grans titulars que passar desapercibut en un raconet invisible de la premsa local, igual et reben en solemnes despatxos oficials que passes oficialment d'incògnit absolut, igual entres per la porta gran que per la porta de servei, igual t'ofereixen un dinar esplèndid que has de dinar sol en un restaurant de mala mort, igual tens la sensació que ets algú important que la impressió d'anar fent *bolos* per províncies. Tot siga per la pàtria i per la litera-

tura. Després ve el públic.

El públic pot consistir en bones ànimes que van a la conferència de torn perquè van a totes les conferències, o alguns que fa l'efecte que els interessa precisament aquesta conferència i aquest conferenciant, gent distreta o gent atenta, però que tenen el mèrit infinit d'haver eixit de casa quan s'hi podrien estar tan confortablement davant del televisor mirant el noticiari del vespre. És molt de mèrit. El misteri és que mai, però mai de mai, no sabràs per què tens una sala plena o una sala mig buida, per què hi ha seixanta persones o només sis. He intentat jugar amb totes les variables explicatives, sense resultat apreciable: continua sent un misteri. I després ve el públic de les universitats i dels instituts, que és tota una altra cosa. Sobretot el dels instituts.

Els alumnes dels instituts vénen a la conferència de l'escriptor del mes perquè els seus professors els han dit que hi han d'anar, i perquè habitualment és en hores de classe. Però no pensen vostès que per això fan més cara d'avorrits. En absolut. Fan una miqueta de gresca, miren amb ulls aparentment absents, fan cara de tenir ganes d'anar-se'n, però en realitat segueixen el tema amb més interès que no sembla. A l'hora del col·loqui, poden ser molt més vius que el públic adult, molt més. Són més atrevits, pregunten amb moltes menys inhibicions, amb més candor i amb més malícia alhora. Com ara els d'una ciutat, que no diré, al nord de

Barcelona i Llobregat amunt.

Havien seguit, mig atents mig desficiosos, el meu sermó, i en acabar vingué el torn de les preguntes. Desembeinant sense avisar, una dolent de quinze anys, rossa d'ulls blaus, amb cara de total innocència, dispara: "Escolte, vostè que és antropòleg" (això havia explicat la professora-presentadora) "¿vol explicar-me perquè hi ha hagut tanta polèmica amb la campanya dels preservatius?". Cara de consternació entre els profes-guardians. Jo li dic: "Mira, criatura, el Nostre Senyor ha repartit molt malament la burrera pel món, i hi ha gent que és molt més burra de la mitjana, per això no entenen coses tan normals". Hi ha un petit enrenou a la sala, entre la pregunta i la resposta, i jo acabe: "En tot cas, ací parlàvem de literatura i no veig quina relació té la literatura amb els preservatius". Més rialles, i un company de la nena, amb més mala idea, encara tira a matar: "Sí que hi ha relació, perquè els escriptors també gasten preservatius". ¡Tocat!, degueren pensar tots, i es van posar a riure i a fer grans escarafalls. Els profes-guardians ja feien cara d'al·lucinar, vist com es posaven les coses. Però un servidor ha fet ja moltes guerres i no cau per tan poca cosa. Li vaig retrucar, doncs, al xiquet: "Efectivament, els escriptors gastem preservatius, i jo el primer, quan cal, però no els gastem precisament per a escriure". Més rialles, aplaudiments de la sala i l'atacant queda fora de combat. No era tan difícil.

L'endemà, però, en un dinar al castell d'Escornalbou, li comentava el cas a una col·lega novel·lista. I ella que em diu: "¿N'estàs segur? Perquè molts escriptors fa l'efecte que escriuen amb el preservatiu posat". Allà sí, que em vaig quedar sense resposta.

Joan F. Mira